म.भा.टी. ओनमोब्रह्मादिभ्योब्रह्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्योवंशक्रविभ्योनमोगुरुभ्यः प्रणम्यभगवत्पादान्श्रीधरादीश्वसदुहून् संप्रदायानुसारेणगीताव्याख्यांसमारभे॥१॥ भारतेसर्ववेदार्थोभारतार्थश्वकत्स्रशः गीतायाम स्तितेनेयंसर्वशास्त्रमयीमता ॥२॥कर्मीपास्तिज्ञानभेदैःशास्त्रंकांडत्रयात्मकं अन्येतूपासनाकांडानृतीयोनातिरिच्यते॥२॥ तदेवब्रस्तविद्धित्वंनेदंयत्तदुपासते इतिश्रुत्येववेद्यस्यसुपास्यादन्यतेरिता॥४॥इयमष्टा दशाध्यायीकमात्षर्कित्रकेणहि कर्मीपास्तिज्ञानकांडित्रतयात्मानिगयते ॥५॥ तत्रयुद्धोद्यमंश्रुत्बौसुक्यादिषमंदत्तांतंबुभुत्सुर्धृतराष्ट्रजवाच धर्मक्षेत्रइति तत्रवदेतेषांकुरुक्षेत्रदेवयजनमासेतिकर्मकांडिपसिद्धं कुरुक्षेत्रम्न्यत्अविमुक्तंवैकुरुक्षेत्रदेवानांदेवयजनंसर्वेषांभूतानांब्रह्मसदनमित्यविमुक्ताख्यंब्रह्मप्राप्तिस्थानभूतंकुरुक्षेत्रमन्यत् ब्रह्मसदनत्वंचास्यअत्रहिजंतोंःप्राणेषुक्रममाणेषुरुद्रस्तारकंब्रह्मव्याचष्टेयेनासावम् तीभूत्वामोक्षीभवतीतिवाक्यशेषेणव्युत्पादितं एतद्यावत्त्यर्थंधर्मक्षेत्रेइतिविशेषणं कुरुदेशांतरगतंहिकुरुक्षेत्रंधर्मक्षेत्रमेवनतुतत्ब्रह्मसदनं प्रवर्ग्यकांडेतस्यधर्मक्षेत्रत्वमात्रश्रवणात् तत्रसमवेताःमिलिताः युयुत्सवो योद्धमिच्छवः पांडवानांपृथग्यहणंतेषुममत्वाभावसूचनार्थं ॥१॥ व्यूढंव्यूहरचनयास्थितं आचार्यद्रोणं राजादुर्योधनः राजाब्रवीदित्येवसिद्धेवचनपदेनसंक्षिप्तबद्वर्थत्वादिगुणवत्त्वंवाक्यस्यसूच्यते ॥२॥ द्र

धर्मक्षेत्रेकुरुक्षेत्रेसमवेतायुयुत्सवः॥मामकाःपांडवाश्रेविकमकुर्वतसंजय॥१॥संजयउवाच दृष्ट्वातुपांडवानीकंव्यूढंदुर्योधनस्तदा॥ आचार्यमुपसंगम्यराजावचनमबवीत्॥२॥पस्यैतांपांडुपुत्राणामाचार्यमहतींचमूं॥ व्यूढांद्रुपद्पुत्रेणतवशिष्येणधीमता॥३॥ अत्रशूरामहेष्वासाभीमा र्जुनसमायुधि॥युयुधानोविराटश्रद्वपदश्रमहारथः॥४॥धृष्टकेतुश्रेकितानःकाशिराजश्रवीर्यवान्॥पुरुजिकुंतिभोजश्रशैव्यश्रनरपुंगवः॥५॥युधामन्यु श्रविकांतउत्तमौजाश्रवीर्यवान्॥सौभद्रोद्रौपदेयाश्रसर्वएवमहारथाः॥६॥अस्माकंतुविशिष्टायेतान्निबोधिद्वजोत्तम्॥नायकाममसैन्यस्यसंज्ञार्थतान्त्र वीमिते॥ १॥ भवान्भीष्मश्रकर्णश्रकपश्रसमितिजयः॥ अश्वत्थामाविकर्णश्रसौमद्तिर्जयद्रथः॥ ८ ॥ अन्येचबहवःश्रूरामद्र्थत्यक्तजीविताः॥ नानाश स्रप्रहरणासर्वेयुद्धविशारदाः॥ ९॥

पद्पुत्रेणेति पूर्ववैरसूचनेनकोधोद्दीपनार्थविशेषणं ॥३॥ महेष्वासामहातद्वासाःधनूषियेषाते युयुधानः सात्यिकः द्रुपदश्वमहारथइत्येकः ॥४॥ धृष्टकेत्वादयःषट् ॥५॥ युधामन्यूत्तमौजसौसौभद्रोभि मन्युःपंचद्रौपदेयाःप्रतिविध्यादयश्चेत्यष्टी चकारात्पांडवाघटोत्कचादयश्चातिप्रसिद्धायाद्याः सर्वेपिमहारथाएव तञ्चक्षणंतु एकोदशसहस्राणियोधयेयस्तुधन्विनां शस्त्रशास्त्रप्रवीणश्चसवैप्रोक्तोमहारथः अमितान्योधयेद्यसुसंत्रोक्तोतिरथसुसः रथस्वेकेनयोद्धास्यात्तन्यूनोर्द्धरथःस्मृतइति ॥ ६ ॥ विशिष्टाःश्रेष्ठाः निबोधबुध्यस्व भौवादिकस्यपरस्मैपदिनोबुधेरिदंद्धपं संज्ञार्थअस्मत्यक्षेपिशूराःसंतीतिज्ञाप नार्थं परेषुप्राबल्यंद्रखातवोत्साहभंगोमाभूदित्यर्थः ॥ ७ ॥ विकर्णःस्वभाता सौमदित्तर्भूरिश्रवाः जयद्रथपदस्थानेतथैवचेतिकचित्पाठः ॥ ८ ॥ अन्येशल्यकतवर्मप्रभृतयः शस्त्राणिविदारकाणिस्वद्भादी निप्रहरणानिकेवलंप्रहारार्थानिगदादीनि नानाविधानियेषांतेनानाशस्त्रप्रहरणाः ॥ ९ ॥

112411